

Klaas A.D. Smelik

In het begin was er moord

DE SPANNENDSTE MISDAAD-

VERHALEN UIT DE BIJBEL

Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem

In het begin was er moord

De spannendste misdaadverhalen uit de Bijbel
1^e druk 2018

Klaas A.D. Smelik

ISBN 9789089121158 / NUR 713

Boekverzorging: Buitenspel, Meppel
Drukbegeleiding: Tim Beijer Producties
Concept: Duits Bijbelgenootschap, Stuttgart

© 2018 Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem
Alle rechten voorbehouden
Eerder verschenen als *Misdaadverhalen in de Bijbel*
© 2005 Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem

De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Nieuwe Bijbelvertaling,
© 2004 Nederlands Bijbelgenootschap, Haarlem

De spelling in deze uitgave sluit aan bij de spelling die gebruikelijk is in de Nieuwe Bijbelvertaling. De auteur zelf kiest ervoor om 'hij' altijd met een hoofdletter te schrijven, indien dit persoonlijk voornaamwoord naar God verwijst. Omwille van de eenduidigheid in stijl heeft de uitgever echter de tekst in dezen aangepast aan de spellingswijze van de NBV.

Voor informatie over het citeren of overnemen van teksten uit deze uitgave, zie bijbelgenootschap.nl/voorwaarden.

Wat doet het Nederlands Bijbelgenootschap?

Het Nederlands Bijbelgenootschap brengt de Bijbel dichtbij in binnen- en buitenland. Dat doet het door de Bijbel te vertalen, te verspreiden, het begrip van de Bijbel te bevorderen en door de relevantie van de Bijbel te laten ervaren.

Voor meer informatie of om het werk van het Nederlands Bijbelgenootschap te steunen gaat u naar bijbelgenootschap.nl.

Inhoud

Woord vooraf	5
Inleiding	7
1 De oudste detective	13
Daniël en Bel	14
Susanna in het bad	18
2 Haat en nijd	26
Kaïn en Abel	26
Jozef de dromer	29
3 Moord	37
De moord op Eglon	37
De dood van Saul	41
De moord op Abner	45
De eigenaar van een wijngaard	48
4 Seks en geweld	51
Lot en de engelen	51
Verkrachting van Dina	55
Verkrachting van Tamar	59
Een bijvrouw in Gibeon	63
David en Batseba	68

5 Oplichting	76
Achan	76
Ananias en Saffira	81
Gechazi	84
Mefiboset en Siba	87
De sluwe rentmeester	91
Twee hoeren	94
6 Rovers	98
Daniëten op drift	98
Een roofoverval bij Jericho	106
Rachel en Laban	108
7 Koninklijke terreur	113
Faraó en de kindermoord	114
Saul en David	118
Herodes en de kindermoord	121
8 Bedenklijk recht	126
De zaak Jozef	127
De zaak Nabot	132
De zaak Jezus	136
De zaak Paulus	142
Epiloog	148

Woord vooraf

De Bijbel herbergt een labyrint aan teksten, waaraan mensen godsdienstige gedachten ontlenuen. Maar ook maatschappelijke en persoonlijke thema's krijgen inhoud in de bijbel. De reacties na het verschijnen van de Nieuwe Bijbelvertaling hebben duidelijk gemaakt dat de lezers van de Bijbel te vinden zijn onder mensen met een religieuze belangstelling en ook onder mensen met een maatschappelijke en culturele interesse. Deze uitgave sluit aan bij die brede bijbelse interesse en stelt vanuit een algemeen thema vragen aan het meest vertaalde en verkochte boek ter wereld.

In deze uitgave benadert de schrijver, Klaas A.D. Smelik, de Bijbel vanuit zijn interesse voor misdaadverhalen. Hij laat zien hoe moord, diefstal, bedrog, oplichting, verkrachting, terreur en zelfs gerechtelijke moord en genocide – begrippen uit deze tijd – in een eigen gedaante en met bewoordingen eigen aan die tijd oplichten in de wereld van de Bijbel. De lezer ontdekt dat jaloezie, ongeremde machtsuitoefening en het opzetten van een complot van alle tijden zijn. Het is daarbij spannend de Bijbel ter hand te nemen. Immers bekende

en onbekende verhalen krijgen opnieuw kleur als we ze lezen vanuit actuele begrippen die we kennen van detectives en politseries.

We komen in onze huidige tijd het thema van de misdaad steeds weer tegen. Misdad is een belangrijk onderwerp voor de media. Het is een thema dat opduikt bij talkshows, wordt verfilmd voor bioscoop en televisie en met rechtbankverlagen in vele kranten wordt weergegeven. De schrijver laat zien hoe hedendaagse motieven herkenbaar zijn in bijbel-fragmenten, vanaf de moord die Kaïn beging op zijn broer Abel tot de verhalen uit het Nieuwe Testament, waar Jezus en Paulus met misdaad te maken krijgen. Smelik geeft daarbij ook ruimte aan de verhalen die in de deuterocanonieke bijbelboeken staan, zoals het verhaal van Daniël en Susanna. Aan het eind van het boek maakt Smelik de balans op. Hij beantwoordt de vraag in hoeverre de misdaadbeschrijving in de Bijbel verschilt van de beschrijving zoals we die vandaag de dag kennen. Hij zoekt het onderscheid niet in de vorm, maar in de rol van de detective.

Inleiding

Misdaad mag dan misschien niet lonen, maar misdaden fascineren wel. Vroeger trokken straatzangers rond om voor het samengestroomde publiek over gruwelijke misdaden een aangrijpend lied te zingen. Openbare terechtstellingen trokken veel volk.

Nu gaat het anders, maar de belangstelling voor de misdaad is gebleven. Televisiejournalisten zijn er als de kippen bij, wanneer er een opvallende misdaad is gepleegd of een interessante strafrechtzaak gaat beginnen. Een enkele keer wordt een gerechtelijke uitspraak zelfs live op de televisie uitgezonden. Hoe saai de overvloed aan juridische taal voor niet-ingewijden ook is, toch wil het publiek weten hoeveel jaar de gewetenloze moordenaar gaat krijgen, en men kijkt dapper door.

Waar komt die fascinatie toch vandaan? Is het echt zo dat in ieder van ons een moordenaar schuilt, zoals sommige denkers hebben beweerd? Lezen wij geboeid over de daden, die wij diep in ons hart zelf zo graag zouden willen bedrijven?

Of gaat het om hetzelfde griezelige gevoel als wanneer wij, kijkend naar een natuurfilm, een krokodil plotseling zien toeslaan of de pootjes van een varken zien opbollen uit de buik van een wurgslang? Als dat zo is, dan ligt de fascinatie die van de misdaad uitgaat, in het risicovolle van ons leven, dat wij ondertussen zoveel mogelijk risicoloos proberen te maken. Bewapend met reisverzekeringen en smartphones beginnen wij de vakantie die ons als een avonturenreis werd aangeprezen. Met in onze bagage een stapel thrillers.

Ook de bijbelschrijvers waren door de misdaad gefascineerd. Moord, diefstal, bedrog, oplichting, verkrachting, terreur, zelfs gerechtelijke moord en genocide – het zijn allemaal onderwerpen die in de Bijbel aan de orde komen. Onder de schrijvers van religieuze literatuur vallen de bijbelschrijvers op door hun realistische kijk op het leven. Van hun medemensen hebben zij een niet al te hoge dunk, ook al schrijven zij om mensen te bewegen een beter leven te gaan leiden. In plaats van een idealistische oproep in de stijl van ‘Make Love Not War’ vertellen zij verhalen over hoe mensen moeten lijden door toedoen van anderen, maar tegelijk maken zij duidelijk dat wij desondanks niet hoeven te wanhopen. Want er is wel degelijk gerechtigheid in deze wereld: daders worden gestraft en slachtoffers getroost of gewroken. Misdadaad loont niet, vinden zij, want het kwaad komt op iemands eigen hoofd terecht. Maar het kan lang duren voordat gerechtigheid